

Комірчик

Ганс Крістіан Андерсен

Переклад Михайла Старицького

Жив собі був [джиґунець](#), та тільки й манку^[4], що головна щітка^[5] та роззувало^[6], але у нього ще був комірчик пречудесний: об цім-то комірі й річ!

Був уже той комірчик на порі і задумав женитись.

От раз і трапилось йому у пранні з підв'язкою вкупі лежати.

"Біс йому! — дума комірчик. — Зроду-віку не бачив нічого такого вродливого та стрункого, як ця личина; що то за делікатне та милесеньке!"

— Насмілюсь, — до неї каже, — запитатись, панно, як ваше мення?^[7]

— Не скажу! — одмовила підв'язка.

— Де ж живете ви, панно? — таки до неї комірчик.

Але підв'язка була соромлива і полохлива; їй здалося якось ніяково одрікати на таке питання.

— Адже ж справді, ви стьожечка? — допитувався-таки комірчик. — Стьожечка до горлечка?! Бачу, моя люба панно, що вживають вас на користь і на красу!

— Цитьте, будь ласка! — відповіла підв'язка. — Здається мені, пане, що я не дала вам на розмову ні дозволу, ні приводу!

— Вибачайте, панно: сама ваша врода — найкращий привід!

— Гетьте-бо! Не присувайтесь близьенько! Ви, певно, хлопець!

— Правда, та ще до того й джиґун! У мене є головна щітка й роззувало! — промовив та й збрехав, бо речі ті були не його, а його пана. Так що ж? Такий уже хвалько з нього був!

— Не лізьте-бо, кажу, так близько! — промовила підв'язка. — Я до цього не звикла!

— Куди ж, яка цяця! — одрізав комірчик.

Ото по сім витягли їх з балії і поклали на сонці, а далі — на прасувальну дошку. Де не взялася й праска гаряча.

— Шановная удівонько-пані! — обернувся комірчик до праски. — Шановная удівонько! Ох, мені душно, млосно так... Всі зморшки навіть пропали, аж вилискуюсь! Я зовсім спалюся! Печете ви мене наскрізь... Ох, будьте ж моєю дружиною!

— Геть, поганий! — одмовила праска та й почала по комірчику їздити згорда, бо удавала себе за паровоза з потягом. — Ач, дрантя!

Прийшли далі і ножиці: треба було комірчика ізрівняти, бо дуже по краях обтріпався.

— Ох! — до ножиць комірчик. — Певно, ви перша танцюристка! Як дивно ви ніжками вихиляєте, — нічого в світі я кращого не бачив: ні одна людина до вас прирівнятись не зможе!

— І без тебе це знаємо! — одмовили ножиці.

— Вам прямо княгинєю бути! У мене тільки й манку, що пан джигун та щітка головна з роззувальцем. Якби мені князівство!

— Як?! Він хоче мене сватати? — розсердились ножиці та спересердя так чикнули його, що комірчик здався ні на що!

"Треба тепер хоч до головної щітки сватів послати!" — подумав комірчик і обернувся зі словами:

— Яке у вас чудове волосся, моя пані! Скажіть мені, чи маєте шлюба на мислі?

— Авжеж! — одмовила щітка. — Хіба не знаєте, що я з роззувалом заручена?

— Заручені! — схлипнув комірчик.

Ні за кого вже було йому тепер свататись; так він ото закинув і гадки.

От через який там час попав наш комірчик до папірні. Там було чимале зборисько ганчірок і шмаття; тоненькі тримались особно, а грубі — теж: звичайно, як і між людей робиться. Усяке мало багато дечого оповідати, але найбільше того комірчик, бо такий уже з нього був чистобреха!

— Мене, — каже, — мати, певно, в любистку купала, бо так і липли всі до мене, так і липли! Ну, та з мене ж був і джигун неабиякий! Мав я собі головну щітку й роззувало; але не на вжиток... От якби тоді подивились на мене, як лежав боком!.. Ніколи не забуду першу коханку: то була підв'язка, чи то пак — стьожечка! Гнучка, чудова, делікатна; вона з-за мене кинулась у балію!.. А то ще вдова одна мене палко кохала; але я так знеповажив її, що вона вся аж почорніла! Потім танцюристка одна прибилася: це вона мене так уразила, як бачите. Така непосидько! А власна моя щітка так закохалась у мене, так закохалася, що аж волосся їй повилазило... Що й казати! Нажився-таки я, набувся; але найбільше шкода підв'язки... чи то пак, помилився, — стьожечки, що з-за мене і в балію кинулась! Таки в мене гріхів на сумлінні! Час-пора і в папір білий обернутися!

І комірчик таки свого долежався. Все шмаття на папір було перероблено; але він обернувся в той самий аркушик, на котрім ця казочка надрукована; ото щоб не плів теревенів!

Не забудьмо ж, дітки, і ми цього, а то як знати? Може, й ми коли-небудь зі шматтям до мішка влучимо і зробимось білим папером, на котрім надрукують усе життя наше, навіть і таємне. Тоді й будемо бігати по цілому світу та розказувати самі про себе.

Примітки

Манок — майно, добро.

Головна щітка — щітка для волосся.

Роззувало — знаряддя для скидання чобіт.

Мення — діал. імення.

Комір — деталь одягу у вигляді смужки тканини або хутра певної форми, пришитої до країв вирізу для шиї.

Джигун — легковажний залицяльник.

Вираз "плести теревені" означає говорити дурниці, нісенітниці.